

למדנו את הדבר [קנען] למה השכינה נמשלה לשובנה והרי נתבאר הענין. רַבִּי יְהוּדָה אָמַר, בְּשַׁעֲתָא דְאַסְגִּיאוּ זָפְאֵי בְּעֵלְמָא רבי יהודה אומר שבשעה שמתרבים הצדיקים בעולם, כַּנְּסַת יִשְׂרָאֵל סִלְקָא רִיחִין טָבִין, וּמִתְבָּרְכָא מִמְּלָכָא קַדִּישָׁא, וְאַנְפָּהָא נְהִירִין אז כנסת ישראל שהיא השכינה היא מעלה ריחות טובים שהוא המין העולה מכח מעשיהם הטובים של הצדיקים ואז השכינה מתברכת מהמלך הקדוש ז"א ופניה מאירים ע"י המוחין שמקבלת מז"א (מק"מ). וּבְזִמְנָא דְאַסְגִּיאוּ חֵיבִין בְּעֵלְמָא, כִּבְיָכוּל כַּנְּסַת יִשְׂרָאֵל לָא סִלְקָא רִיחִין טָבִין, וְאַטְעַמַת מִסְטָרָא אַחֲרָא מְרִירָא ובזמן שמתרבים הרשעים בעולם אז כביכול כנסת ישראל שהיא השכינה לא מעלה ריחות טובים שהוא המין ואז היא טועמת מרירות של דינים מרובים ע"י הסט"א בכדי להשפיע אותם לחיצונים (רמ"ק). כַּדִּין, פְּתִיב (איכה ב) הַשְּׁלִיךְ מִשָּׁמַיִם אֶרֶץ וְגו', וְאַנְפָּהָא חֲשׂוֹכָא ואז נאמר השליך משמים ארץ תפארת דהיינו שז"א הנקרא שמים השליך את המלכות מעליו ואינו מתייחד עימה ואז פניה חשוכים מלהשפיע לתחתונים (רמ"ק).

אור הרשב"י

שובנה אית בה תליסר עלין אוף כנסת ישראל אית בה תליסר מכילן דרחמי דסחרין לה מכל סטרהא, אוף אלהים דהכא (שמות קפ"ו א) משעתא דאדכר אפיק תליסר תיבין לסחרא לכנסת ישראל ולנטרא לה.

[קנען] כדאיתא בהקדמת זוהר דף א' עמוד א' רבי הוקיה פתח כתיב (שיר השירים ב') כשובנה בין החוחים מאן שושנה דא כנסת ישראל (בנין דאית שושנה ואית שושנה) מה שושנה דאיהי בין החוחים אית בה סומק וחוויר, אוף כנסת ישראל אית בה דין ורחמי, מה

רְבִי יוֹסִי אָמַר, בְּשַׁעֲתָא דְאַסְגִּיאוּ זַפְאִין בְּעֶלְמָא,

פְּתִיב רְבִי יוֹסִי אוֹמֵר שְׁבוּמֵן שְׁמֵתֵרְבִּים הַצְדִּיקִים בְּעוֹלָם אִז כְּתוּב (שִׁיר

הַשִּׁירִים ב) שְׁמָאלוּ תַחַת לְרֵאשִׁי וַיִּמְנוּ תַחֲבֻקְנִי דְהֵיִינוּ שְׁהַמְלָכוֹת

אַחוּזָה בֵּין הַיָּמִין שְׁהוּא חֲסֵד לְגַבּוּרָה שְׁהִיא הַשְּׁמָאל (רמ"ק). וּבְזִמְנָא דְאַסְגִּיאוּ

חַיִּיבִין בְּעֶלְמָא, פְּתִיב (אִיכָה ב) הַשִּׁיב אַחֲזֹר יָמִינוּ אַבֵּל בְּזִמְן

שְׁהַרְשָׁעִים מֵתֵרְבִּים בְּעוֹלָם אִז כְּתוּב הַשִּׁיב אַחֲזֹר יָמִינוּ דְהֵיִינוּ שְׁהַחֲסֵד הַנִּמְצָא בִּימִין מִסְתַּלַּק

וְאִז הַמְלָכוֹת אַחוּזָה רַק בְּצַד הָאַחֲזֹרִי שְׁהוּא דִּין (רמ"ק). רְבִי חֻזְקִיָּה אָמַר

מִהָּכָא רְבִי חֻזְקִיָּה אָמַר שְׁמַהֲפָסוּק הַזֶּה לּוֹמְדִים שׁו"א נִפְרַד מֵהַמְלָכוֹת כִּי כְּתוּב, (מְשָׁלִי

טז) וְנִרְגַן מִפְּרִיד אֱלֹהֵי, כְּלוּמַר פְּרִישׁ מִלְּפָא מִן

מִטְרוּנִיתָא דְהֵיִינוּ שְׁהַרְשָׁע הַנִּקְרָא נִרְגַן הוּא מִפְּרִיד אֵת הַמֶּלֶךְ ז"א הַנִּקְרָא אֱלֹהִי

מֵהַמְלָכָה שְׁהִיא הַשְּׁכִינָה, הִדָּא הוּא דְכְּתִיב וְזֶהוּ שְׁכָתוּב בְּפָסוּק עֲרוֹת

אַבִּיךָ וְעֲרוֹת אִמְךָ לֹא תִגְלֶה דְהֵיִינוּ שְׁהַפְּגָם הוּא לֹא רַק בְּמִלְכוֹת שְׁהִיא

אַמֶּךְ אֵלָּא גַם בּו"א שְׁהוּא אִבִּיךָ וְלִכֵּן צִוְתָה הַתּוֹרָה שְׁלֹא תִגְרוּם ע"י עוֹנוֹתֶיךָ פִּירוּד בְּאַבִּיךָ

וְאַמֶּךְ שְׁהֵם זו"ן (רמ"ק).

רְבִי אֶלְעָזָר הָוָה יְתִיב קָמִי אָבוֹי, אָמַר לִיה רְבִי אֶלְעָזָר הִיָּה

יּוֹשֵׁב לִפְנֵי אָבוֹי רַשְׁב"י וְאָמַר לוֹ רְבִי אֶלְעָזָר, אִי פְּרַקְלִיטָא בְּעֶלְמָא

בְּמִטְרוּנִיתָא אֲשֶׁתְּכַח, וְאִי קִטְיִנְזֹרִיא בְּעֶלְמָא,

בְּמִטְרוּנִיתָא אֲשֶׁתְּכַח, אִמָּאִי שְׁאֵם יֵשׁ מְלִיץ יוֹשֵׁר בְּעוֹלָם כִּי יִשְׂרָאֵל

צְדִיקִים אִז הַשְּׁבַח מְגִיעַ לְמִלְכוֹת וְאֵם יֵשׁ קִטְגוֹר בְּעוֹלָם ע"י הַעוֹנוֹת אִז הַפְּגָם מְגִיעַ לְמִלְכוֹת

וְלִמָּה הַשְּׁבַח וְהַפְּגָם מְגִיעַ לְמִלְכוֹת. אָמַר לִיה, לְמִלְּפָא דְהָוָה לִיה בַּר

הַלִּימוּד הַיּוֹמִי

בְּמִטְרוֹנִיתָא אמר לו רשב"י שהוא משל למלך שהיה לו בן מהמלכה, כָּל זְמַנָּא דְּהָהוּא בְּרָא עֶבֶד רְעוּתָא דְּמִלְכָּא, מִלְכָּא עֶבֶד מְדוּרִיָּה בְּמִטְרוֹנִיתָא וכל זמן שהבן עושה את רצון המלך אז המלך שם את משכנו אצל המלכה. וְכֹל זְמַנָּא דְּלֹא הָוָה תְּהוּא בֵּר עֶבֶד רְעוּתָא דְּמִלְכָּא, מִלְכָּא פְּרִישׁ מְדוּרִיָּה מִמִּטְרוֹנִיתָא וכל זמן שלא היה אותו הבן עושה את רצון המלך אז המלך מפריד את משכנו מהמלכה.

כִּי קָדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל וכך הוא הקב"ה שהוא ז"א וכנסת ישראל שהיא השכינה, כָּל זְמַנָּא דִּישְׂרָאֵל עֶבְדִּין רְעוּתָא דְּקָדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, קָדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא שְׁנֵי מְדוּרִיָּה בְּכַנְסַת יִשְׂרָאֵל שכל זמן שישראל שהם בני השכינה הם עושים את רצון המלך הקב"ה אז הקב"ה שם את משכנו ומשפיע לכנסת ישראל שהיא השכינה והיא משפיע את השפע לבניה ישראל. וְכֹל זְמַנָּא דִּישְׂרָאֵל לֹא עֶבְדִּין רְעוּתָא דְּקָדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, קָדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לֹא שְׁנֵי מְדוּרִיָּה בְּכַנְסַת יִשְׂרָאֵל וכל זמן שישראל לא עושים את רצונו של הקב"ה אז הקב"ה לא שם את משכנו להשפיע בכנסת ישראל שהיא השכינה. מֵאִי טַעְמָא ומה הסיבה לדבר. בְּגִין דִּישְׂרָאֵל הוּא בְּרָא בּוֹכְרָא דְּקָדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, דְּכֶתִיב, (שמות ד) בְּנֵי בְּכוֹרֵי יִשְׂרָאֵל אלא משום שישראל הם הבנים הבכורים של הקב"ה כמש"כ בני בכורי ישראל. אָמַן, דָּא הִיא כְּנַסַת יִשְׂרָאֵל דְּכֶתִיב, (משלי יא) וְאֵל תִּטּוֹשׁ תּוֹרַת

אָמַר וְהֵאמָרָה הִיא כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל שֶׁהִיא הַשְּׂכִינָה כַּמֶּשֶׁכַּח וְאֵל תְּטוֹשׁ תּוֹרַת אִמְךָ שֶׁהִיא

הַשְּׂכִינָה.

תָּא חַיִּי, כָּל זְמַנָּא דְיִשְׂרָאֵל רַחֲקִין מֵהִיכְלָא דְמִלְכָא,
כְּבִיכּוּל מְטְרוֹנִיתָא אֶתְרַחֲקַת עִמָּהוֹן וּבֵּא וְרֵאָה שְׂכַל זְמַן

שישראל רחוקים מהיכל המלך הקב"ה אז כביכול המלכה שהיא השכינה היא מתרחקת וגולה עימם מהקב"ה. **מֵאֵי טַעְמָא** וּמַה הִסִּיבָה לְדַבְרָ. **בְּגִין**
דְּמְטְרוֹנִיתָא לָא אֶקְדִּימַת קִיסְטָא לְהֵאֵי בֵּר, לְאַלְקָאָה
לִיָּה, לְמִיָּהָּ בְּאוֹרַח מִיִּשְׂרָאֵל אלא משום שהמלכה שהיא השכינה לא

מקדימה ללמד מידות טובות את בניה ישראל ולהלקותם בכדי ללכת בדרך הישרה. **בְּגִין**
דְּמִלְכָא לָא אֶלְקִי לְבִרְיָה לְעֵלְמִין כי המלך ז"א לא מלקה את בניו לעולמים. **אָלָא שְׂבִיבַת כְּלָא בִידָא דְּמְטְרוֹנִיתָא, לְאַנְהָגָא**
הִיכְלָא, וְלְאַלְקָאָה בְּרָהּ אלא הוא מניח את הכל ביד המלכה שהיא השכינה כדי שתנהיג את ההיכל ולהלקות ולהעניש את בניה ישראל, **וְלְדַבְרָא לִיָּה**
בְּאוֹרַח קְשׁוּט, לְקַבְּלִיָּה דְּמִלְכָא בכדי להנהיג אותם שילכו בדרך הישרה כלפי המלך הקב"ה ומפני שהשכינה אחראית שילכו ישראל בדרך האמת אז לכן

הקב"ה מפריד את משכנו ממנה כאשר ישראל חוטאים. (דף ע"ד ע"ב).

וְרָזָא דְּמִלְכָּה דְּכַתִּיב וְסוּד הַדְּבַר שְׂכַתוּב בְּפִסְקוּ, (משלי לא) **דְּבִרֵי**
לְמוֹאֵל מֶלֶךְ מִשָּׂא אִשְׁר יִסְרְתוּ אִמּוֹ [קעט] (אמו ודאי),

אור הרשב"י

[קעט] ופירוש הפסוק ע"פ פשוטו דברי למואל מלך – ר"ל אלה דברי המלך אשר הוא אל ה'

הלימוד היומי